

Handbook on Household Hazardous Waste

راهنمای پسماند خطرناک خانگی

امی.دی. کابانیس

ترجمه

علی اکبر رودباری

(عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهروذ)

ناظر علمی:

هومن غلامپور ارباستان

انتشار کتاب در نشست شماره ۲۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۳

شورای چاپ و نشر شهرداری تهران

به تصویب رسیده است.

سرشناسه	کابانیس ایمی دی. ۱۹۶۱ - م -Cabaniss, Amy D., 1961
عنوان و نام پدیدآور	راهنمای پسماند خطرناک خانگی / امی.دی. کابانیس : ترجمه علی اکبر رودباری : ناظر علمی هومن غلامپور ارباستان.
مشخصات نشر	تهران: شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۴۰۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۲-۵۵-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	Handbook on household hazardous waste, 2nd ed., [2018].
یادداشت	کتاب حاضر نخستین بار با عنوان «پسماندهای خطرناک خانگی» و ترجمه مهدی بهروش، وحید ایزدی توسط انتشارات راز نهان در سال ۱۳۹۹ فیبا گرفته است.
عنوان دیگر	پسماندهای خطرناک خانگی
موضوع	مواد زائد خطرناک
موضوع	Hazardous wastes
موضوع	کالاهای مصرفی -- جنبه های زیست محیطی
موضوع	Consumer goods -- Environmental aspects
موضوع	زباله و زباله زدایی
موضوع	Refuse and refuse disposal
موضوع	مواد زائد -- جنبه های زیست محیطی
موضوع	Waste products -- Environmental aspects
موضوع	آلودگی
موضوع	Pollution
شناسه افزوده	رودباری، علی اکبر، ۱۳۵۵-، مترجم
شناسه افزوده	غلامپور ارباستان، هومن، ۱۳۶۸-
شناسه افزوده	شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران
شناسه افزوده	Tehran Municipality. Tehran Urban Planning and Research Center
رده بندی کنگره	TD۱۰۳۰
رده بندی دیویی	۳۶۳/۷۲۸۷
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۸۷۱۸۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

راهنمای پسماند خطرناک خانگی

تألیف: امی.دی. کابانیس

ترجمه: علی اکبر رودباری

ناظر علمی: هومن غلامپور ارباستان

ویراستاری، صفحه آرایی و طراحی جلد: موسسه فرهنگی هنری نگاه نو تهران

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۳۸۰۰۰۰ ریال

ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۲-۵۵-۸

کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲

کدپستی: ۱۹۶۴۳۵۶۱۱

تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۲

info.rpc@tehran.ir

rpc.tehran.ir

۷	سخن نخست
۹	نظرات استادان درباره کتاب پسماند خطرناک خانگی
۱۱	مقدمه
۱۵	درباره نویسندگان
۱۷	فصل اول: پسماند خطرناک خانگی چیست؟
۶۱	فصل دوم: تاریخچه و وضعیت فعلی مدیریت پسماندهای خطرناک خانگی
۱۰۷	فصل سوم: جنبه‌های مکانیکی جمع‌آوری و مدیریت پسماندهای خطرناک خانگی
۱۳۷	فصل چهارم: تأسیسات جمع‌آوری پسماندهای خطرناک خانگی
۱۵۹	فصل پنجم: روش‌های خلاقانه برای مدیریت و جمع‌آوری
۱۸۱	فصل ششم: طراحی برنامه‌های اطلاع‌رسانی که موجب تغییر رفتار می‌شوند
۲۲۱	فصل هفتم: نظارت بر محصول‌ها؛ پایان مسئولیت‌ناپذیری صنعت
۲۸۹	فصل هشتم: خلاصه و نگاهی به آینده
۲۹۹	پیوست A: دفع پسماند خطرناک خانگی؛ نسخه به‌روزشده
۳۰۳	پیوست B: شیمی سبز: سیاست مواد شیمیایی و محصول‌های خطرناک ایالت کالیفرنیا: مروری بر توسعه آن‌ها از سال ۲۰۰۶ تا سال ۲۰۱۸
۳۱۳	پیوست C: منابع پسماند خطرناک خانگی
۳۷۳	واژه‌نامه

سخن نخست

پسماندهای خطرناک خانگی، بخشی از پسماندهای شهری هستند که علیرغم دارا بودن مقدار اندک، پیامدهای سوء بهداشتی و زیست محیطی متعددی دارند. باقیمانده آفت‌کش‌ها و سموم، باتری‌ها، پاک‌کننده‌ها و شوینده‌ها، داروها، دماسنج‌های شکسته و امثالهم، بخشی از پسماندهای خطرناک خانگی هستند که به علت دارا بودن یکی از خصوصیات سمیت، قابلیت اشتعال، واکنش‌پذیری و خوردگی، می‌توانند بلافاصله یا با گذشت زمان، سلامت انسان‌ها و سایر موجودات زنده را به خطر بیندازند و همچنین باعث تخریب محیط زیست شوند؛ لذا طراحی برنامه‌ای جامع برای جمع‌آوری، بی‌خطر سازی و دفع نهایی این پسماندها یکی از دغدغه‌های مدیریت شهری می‌باشد. ایجاد برخی بیماری‌ها توسط این دسته از پسماندها و مرگ و میر ناشی از آن باعث تشکیل پیمان‌ها و معاهدات جهانی برای مدیریت صحیح پسماندهای خطرناک حاوی فلزات سنگین شده است.

یکی از وظایف مدیریت شهری، جلوگیری یا کاهش مواجهه شهروندان با عوامل خطر (فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی و رادیو اکتیو) است. در این راستا لازم است که طراحی برنامه جامع مدیریت پسماندهای خطرناک خانگی در دستور کار متولیان و تصمیم‌سازان مدیریت شهری قرار گیرد. در حال حاضر برنامه مدون و آئین نامه اجرایی مشخصی برای کاهش تولید، ذخیره‌سازی، جمع‌آوری، حمل، تصفیه و دفع نهایی پسماندهای خطرناک خانگی در ایران وجود ندارد؛ لذا تهیه منابع علمی و راهنماهای عملی برای طراحی چنین برنامه‌هایی ضروری به نظر می‌رسد.

کتاب حاضر با تلفیقی از اصول علمی و تجارب عملی، به ارائه دستورالعمل‌های لازم برای اجرای برنامه‌های جامع مدیریت پسماندهای خطرناک خانگی پرداخته است. همچنین روند تدریجی تدوین و توسعه قوانین و اصول مدیریت پسماندهای خطرناک خانگی در کشورهای پیشرو در این زمینه را نیز تشریح کرده است.